

European Bank for Reconstruction and Development

ПРОГРАМА:

Інструмент Технічної Кооперації GPA

НАЗВА ПРОЕКТУ:

**Підтримка впровадження Угоди СОТ
про державні закупівлі**

(ПРОЕКТ ФІНАНСУЄТЬСЯ ЧЕРЕЗ МУЛЬТИ-ДОНОРСЬКИЙ ФОНД УКРАЇНИ)

Рекомендації
для українських постачальників щодо участі в
державних закупівлях Чехії

УВАГА: Будь ласка, майте на увазі, що цей документ підготовлено ексклюзивно для ЄБРР. ЄБРР не надає жодних представлень та гарантій, явних чи побічних, щодо точності чи повноти інформації, викладеної в цій статті. ЄБРР не перевіряв незалежно будь-яку інформацію, що міститься у даному документі, і ЄБРР не несе жодної відповідальності за будь-яку інформацію, що міститься у документі, або за будь-які викривлення або пропуски. Цей документ залишається власністю ЄБРР.

Грудень 2019 року

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ.

(ціна та інша основна статистика державних закупівель, чому країна приваблива для українського бізнесу).

Система державних закупівель в Чехії повністю децентралізована, де всі операції із закупівель здійснюються закупівельними організаціями (замовниками) самостійно. З іншого боку, будучи членом ЄС, Чеська Республіка має законодавство про закупівлі, що базується на директивах ЄС щодо державних закупівель. Три директиви ЄС (Директива № 23 від 2014 року щодо укладання договорів концесії, Директива № 24 від 2014 року про здійснення державних закупівель в державному секторі та Директива № 25 про здійснення державних закупівель в комунальній сфері) імплементовані єдиним Законом про державні закупівлі, який діє з 1.10.2016 (Закон № 134/2016¹).

Оскільки в країнах ЄС національне законодавство базується на директивах, для українського бізнесу досить зручно його розуміти, оскільки українське національне законодавство (чинне законодавство 2016 року та його нова редакція, що набуває чинності в 2020 році) також ґрунтуються на директивах ЄС, як це передбачено через виконання відповідно до Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС.

Є також кілька підзаконних актів, де найбільш важливими в практичному сенсі є правила щодо функціонування національної системи електронних закупівель NEN² (Постанова Уряду від 5 серпня 2014 №628/2014 і відповідний наказ Міністерства регіонального розвитку Чехії як адміністратора NEN).

Закон Чехії про державні закупівлі розрізняє три види закупівель:

- «державний контракт, що перевищує пороговий рівень ЄС»,
- «державний контракт, що не перевищує пороговий рівень ЄС»,
- «дрібний державний контракт» на основі різних порогових значень,

а саме:

1) Дрібні державні контракти на:

- Товари та послуги, що оцінюються нижче еквіваленту 78 300 євро (2 млн. чеських крон);
- Роботи, що оцінюються нижче еквіваленту біля 235 000 євро (6 млн. чеських крон);

Такі договори не вимагають жодної спеціальної процедури, тому повністю на власний розсуд присуджуються замовниками, Закон про державні закупівлі вимагає лише дотримання основних принципів ефективності, добросовісності та недискримінації.

2) Контракти нижче порогових значень ЄС для обов'язкових процедур закупівель для:

- товарів та послуг: від 78 300 євро до 144 000 євро,
- будівельних робіт від 235 000 євро до 2 000 000 євро. Контракт від 2 000 000 євро до порогового рівня (5 548 000 євро) розігрується за процедурою ЄС, але без опублікування на порталі тендерів ЄС щодо державних закупівель (TED³).

¹ <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-134>

² NEN – це абревіатура, що означає Національний електронний інструмент (Národní Elektronický Nástroj чеською).

³ <https://ted.europa.eu/>

Загалом такі договори вимагають проведення так званих «спрощених» тендерних процедур, досить подібних до процедури ЄС, але з деякою гнучкістю – коротші строки аніж контракти ЄС, процедура переговорів з публікацією або без неї може використовуватися досить широко, не дотримуючись обов'язкових для ЄС умов.

Для таких спрощених тендерів замовники повинні публікувати повідомлення про тендер у Системі електронних закупівель, що дозволяє будь-кому брати участь. Крім того, замовник може додатково запросити як мінімум п'ять кандидатів для демонстрації кваліфікації та подання пропозиції. Інформація про тендерну пропозицію з найвищою і найнижчою ціною також оприлюднюється в Системі електронних закупівель.

Як згадано вище, у контрактах "Між національними пороговими та пороговими показниками ЄС" (так звані "**Контракти нижче-порогів ЄС**") застосовуються більш гнучкі правила, які передбачають конкурентний спосіб процедури та обов'язкове опублікування (крім процедури узгоджених процедур без публікації) чеською мовою – в електронній системі закупівель **NEN**⁴. Таким чином, основним джерелом інформації про умови участі у конкретному тендері є конкретна тендерна документація конкретного тендера, яка може бути отримана від конкретного замовника (лише чеською мовою) після опублікування повідомлення про тендер (також лише чеською мовою).

3) *Пороги на рівні ЄС для обов'язкових процедур закупівель відповідно до єдиних правил ЄС щодо:*

- товарів та послуг: від 144 000 євро,
- будівельних робіт: від 5 548 000 євро,
- соціальних та медичних послуг: від 400 000 євро,
- концесій (послуг та робіт): від 783 000 євро (20 млн. крон).

Обсяг чеського ринку державних закупівель у 2018 році, який підпадає під обов'язкові тендерні процедури, становив близько **24 млрд. євро**. У 2018 році найбільш вартісними були закупівлі:

- робіт (майже 7 млрд. євро),
- нафтопродуктів, електроенергії та палива (1,8 млрд. євро),
- транспортних засобів та супутнього обладнання (близько 1,3 млрд. євро),
- медичного обладнання та ліків (0,9 млрд. євро),
- ІТ-послуг (близько 573 млн. євро),
- ремонти та господарське обслуговування (близько 500 млн. євро).

Щодо процедур, то в 2018 році було проведено:

- 12698 відкритих тендерів,
- 9082 спрощених відкритих тендерів (нижче порогів ЄС),
- 1739 торгів з обмеженою участю та
- 1468 процедур конкурентних переговорів та переговорів (як із публікацією, так і без публікації).

⁴ <https://nen.nipez.cz/>

Тобто, відкритий тендер є абсолютно домінуюча процедура закупівлі.

Найбільшими державними замовниками є Міністерство внутрішніх справ Чехії, Агентство доріг, місто Прага.

Ця досить велика вартість (річна вартість державних закупівель в Чехії в 2018 році була майже в 2 рази більшою, ніж вартість українських закупівель у 2018 році) разом з невеликою відстанню від України, робить Чехію досить привабливою для українського бізнесу. Ще одним важливим фактором є те, що в Чехії є дуже велика українська трудова діаспора (друга зарубіжна діаспора), отже багато українців мають чеський робочий та діловий досвід, який може бути корисним ресурсом чеськомовних фахівців, які знають особливості ведення бізнесу в Чехії. Ще одна позитивна особливість це низький мовний бар'єр, оскільки є схожість чеської та української мов як з однієї слов'янської мовної родини.

Чехія як член ЄС є членом Угоди СОТ про державні закупівлі (GPA), як власне і Україна, що значно спрощує режим доступу до ринків державних закупівель обох країн.

2. ЗАМОВНИКИ

(які суб'єкти зобов'язані застосовувати тендерну процедуру при закупівлі та винятки)

До організацій, що здійснюють замовлення за законодавством про державні закупівлі, належать:

- державні та муніципальні органи влади,
- державні підприємства та органи, що регулюються публічним правом,
- будь-яка організація, якщо вона отримала більше половини вартості договору (що перевищує понад 7 830 000 євро (200 млн. Крон)) у якості допомоги на укладення договору від органів, згаданих вище, або з коштів ЄС (тобто недержавні підприємства, які отримують державну допомогу з державного сектора або з фондів ЄС),
- замовники, що працюють в сфері водо-, енергопостачання, транспорту та телекомунікацій.

Цікаво!, що Законом про державні закупівлі дозволено оголошувати тендери в системі електронних закупівель будь-якою організацією (навіть приватною), але якщо така організація вирішить проводити тендер в системі, навіть не будучи замовником за Законом про державні закупівлі, вона повинна дотримуватися основних процедурних тендерних правил (крім порогів вартості, публікація в ЄС).

Загальна кількість всіх замовників – близько 2000 (деякі зміни відбуваються щорічно)

Як і в Україні, майже всі товари, роботи та послуги, які будуть закуплені цими замовниками вище порогових значень, зазначених у пункті 1 вище, повинні закуповуватися через тендери з дозволеною участю іноземних учасників з інших країн GPA, за винятком обмеженого списку виключень, перелічених у Директиві ЄС та виключеннях із Угоди СОТ про державні закупівлі (GPA)⁵. Такі виключення дуже схожі на українські (частини друга і третя ст.2 Закону України «Про публічні закупівлі»)⁶.

⁵ <https://e-gpa.wto.org/en/Appendix/Details?Agreement=GPA113&Party=EuropeanUnion&AdvancedSearch=False>

⁶ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/114-20>

3. ПРОЦЕДУРА ЗАКУПІВЕЛЬ

Для закупівель, що перевищують порогові значення, Закон Чехії про державні закупівлі вимагає використання специфічних процедур закупівель: 4 з яких є конкурентними (відкритий тендер, обмежний тендер, конкурентні переговори, інноваційне партнерство (нова процедура, яка ще не застосовується)) і одна з яких є менш або взагалі неконкурентною (процедура переговорів).

Найпопулярніша та основна процедура – відкритий тендер. У відкритій процедурі будь-який економічний оператор / учасник тендеру, який вивчив повідомлення про закупівлю та тендерну документацію, може подати тендерну пропозицію.

У таблиці нижче наведені правила, що застосовуються до найбільш популярних тендерних процедур вище та нижче порогових показників ЄС (обидва регулюються законодавство про державні закупівлі).

	ТЕНДЕРИ НИЖЧЕ ПОРОГОВИХ ЗНАЧЕНЬ ЄС	ВІДКРИТИЙ ТЕНДЕР ЄС	ОБМЕЖЕНИЙ ТЕНДЕР ЄС
Спосіб публікації	Повідомлення чеською мовою на національному тендерному порталі NEN, (https://nen.nipez.cz/)	1. Повідомлення чеською мовою на національному тендерному порталі NEN, (https://nen.nipez.cz/) 2. Повідомлення англійською мовою в Електронному журналі тендерних оголошень ЄС TED https://ted.europa.eu - через Національний тендерний портал NEN	1. Повідомлення чеською мовою на національному тендерному порталі NEN, (https://nen.nipez.cz/) 2. Повідомлення англійською мовою в Електронному журналі тендерних оголошень ЄС TED https://ted.europa.eu - через Національний тендерний портал NEN
Терміни подання тендеру	Мінімальні терміни: Для товарів - 11 робочих днів, На послуги - 15 робочих днів, На роботи - 20 робочих днів	Не менше 30 днів для подання тендерних пропозицій	Не менше 30 днів для заявки на участь та + не менше 30 днів для подання тендерних пропозицій
Критерії оцінювання	Тільки найнижча ціна або найнижча ціна та інші (без обмеження ваги)	Тільки найнижча ціна або найнижча ціна та інші (без обмеження ваги)	Тільки найнижча ціна або найнижча ціна та інші (без обмеження ваги)
Можливість переговорів	Ні	Ні	Ні
Цифровий підпис для електронного подання	Потрібен дійсний та кваліфікований електронний підпис, виданий визнаним провайдером ЄС.	Потрібен дійсний та кваліфікований електронний підпис, виданий визнаним провайдером ЄС.	Потрібен дійсний та кваліфікований електронний підпис, виданий визнаним провайдером ЄС.
Особливості		Можна організувати у вигляді електронної системи динамічних закупівель з постійним доступом до тендерних можливостей після кваліфікації.	

4. ДЕ ШУКАТИ МОЖЛИВІ ТЕНДЕРИ ТА ЯК ПОДАТИ ТЕНДЕРНУ ПРОПОЗИЦІЮ

Усі процедури закупівлі (а також концесійні конкурси) всіх замовників Чехії публікуються на Порталі тендерних оголошень NEN⁷ (National Electronic Tool) чеською, але ніколи англійською мовою.

У випадку значень, що перевищують пороги ЄС, повідомлення також публікуються в Електронному журналі тендерних оголошень ЄС⁸ (Tenders Electronic Daily - TED) англійською мовою.

Портал NEN має зручну послугу пошуку на основі ключових слів для предмета закупівлі, найменувань замовників та інших реквізитів оголошення. NEN управляється Міністерством регіонального розвитку Чеської Республіки та технічно адмініструється Спеціальною асоціацією TESCO.

Для участі та подання тендерних пропозицій будь-який економічний оператор (місцевий чи закордонний) повинен бути зареєстрований або безпосередньо в NEN або на одній із 5 приватних електронних платформ. В останніх випадках досить зручно використовувати інтегровану електронну платформу FEN⁹ (FUNKČNÍ ELEKTRONICKÝ NÁSTROJ), що об'єднує ці 5 платформ. Мета FEN - максимально полегшити доступ постачальників до тендерних процедур, щоб вони могли знайти тендер і подати його з одного місця та з одного облікового запису користувача.

Різниця між NEN (державна) та FEN (приватна) - це якість та рівень послуг для учасників торгів, де FEN забезпечує розширеніші пошукові та допоміжні послуги, що допомагають швидше та простіше підготувати тендерну пропозицію, але за певну плату, в той час як NEN безкоштовний як для замовників, так і для економічних операторів. Тоб то, хочеш додатковий сервіс – маєш за це сплатити!

Розглянемо, як працювати з NEN, де також доступний частковий англійський інтерфейс, беручи до уваги, що це безкоштовна загальнодоступна платформа з детальними правилами та рекомендаціями що властиво державному сервісу. Як уже згадувалося, публічний доступ до NEN є безкоштовним для всіх, але для участі в тендерах у якості учасника торгів необхідна реєстрація, яка вимагає дійсного та кваліфікованого електронного підпису, виданого визнаним провайдером ЄС. Перелік таких провайдерів - **Trusted List**, наведено за посиланням: <https://webgate.ec.europa.eu/tl-browser/#/>

Реєстрація в NEN вимагає декількох кроків:

- 1) Перейдіть на сторінку <https://nen.nipez.cz/>, натисніть "Registration" (Реєстрація) у верхній панелі інструментів праворуч. Потім натисніть «Registration - supplier» (Реєстрація-постачальник). Навігаційна панель реєстрації з'являється в лівій частині екрана.
- 2) На панелі навігації виберіть "Basic information on supplier" (Основна інформація про постачальника) та заповніть усі обов'язкові поля (жовтого кольору). Потім виберіть "Other contact addresses" (Інші адреси контактів – другий рядок на панелі навігації), заповніть обов'язкові поля та виберіть «Save» (Зберегти).
- 3) Наступний рядок на панелі навігації - "Documents" (Документи). Для реєстрації в системі завантажте щонайменше такі документи:

⁷ <https://nen.nipez.cz/>

⁸ <https://ted.europa.eu>

⁹ <https://fen.cz/#/>

а) Документ, що підтверджує існування вашої організації (наприклад, Свідоцтво про реєстрацію, Статут організації тощо);

б) Документ, що підтверджує дозвіл особи, яка подає заявку на реєстрацію (наприклад, довіренність тощо). Цей документ необхідний, якщо представник (керівник) за статутом не звертається особисто. Можна використовувати зразок документа під назвою «Авторизація на реєстрацію постачальника» у розділі «Правила експлуатації» на веб-сайті NEN: www.nen.nipez.cz/UzivatelскеInformace/ProvozniRad.

Після подачі документів натисніть «Save» (Зберегти) та продовжуйте заповнювати розділ «Contact persons» (Контактні особи).

- 4) Наступним кроком є заповнення всіх обов'язкових полів щодо "Контактних осіб" та натискання "Зберегти".

Кожна вказана зареєстрована контактна особа отримуватиме через електронну пошту доступ до системи. Система присвоює кожній особі адміністративний дозвіл на реєстрацію. Згодом кожна контактна особа може визначати інших користувачів в організації та надавати їм ролі в системі.

- 5) Після успішної реєстрації контактна особа отримує два електронні листи (лише чеською мовою), у яких:

- а) Система повідомляє про прийняття запиту на реєстрацію.
б) Система посилає реєстраційне посилання для створення та встановлення пароля. Необхідно натиснути на це посилання і слідувати наступним інструкціям.

Після натискання на посилання у згаданому вище електронному листі, у браузері з'являється нове вікно - «Зміна пароля в NEN». Пароль повинен відповідати певним вимогам. Потім ще раз підтверджуємо / заповнюємо пароль та натискаємо «Send» (Надіслати).

З цього моменту є можливість увійти в систему. Контактна особа, зазначена під час реєстрації, автоматично має 2 ролі в системі:

- Адміністратор юридичної особи (чеською «Administrátor subjektu»), та
- учасник тендерної процедури (чеською «Účastník zadávacího postupu»). Таким чином, самий перший адміністратор зобов'язаний дати дозвіл та встановити ролі для інших осіб, які працюють із системою.

Після встановлення ролей можна встановити "Мої тендерні процедури", це інструмент відстеження усіх тендерних процедур, які можуть зацікавити користувача-постачальника. Існує два способи включити тендерну процедуру до списку "Моїх тендерних процедур":

- **Власноруч** - можна додати тендер вручну до "Моїх тендерних процедур", що дозволить побачити всі події та подати тендерну пропозицію, якщо таке рішення буде прийнято;
- **Автоматично** - після подання тендерної пропозиції на оголошену тендерну процедуру в системі тендерна процедура автоматично буде додана до «Моїх тендерних процедур», де буде доступна тендерна процедура та отримуватимуться всі відповідні повідомлення щодо тендерної процедури.

Щоб подати тендерну пропозицію на обрану процедуру, слід виконати наступні кроки:

- 1) двічі натиснути на обраній процедурі;
- 2) виберіть «Operations of the supplier» («Операції постачальника»), а потім «Submit bid» («Подати пропозицію»);

3) На верхній панелі інструментів виберіть “New” (“Нове”).

Наступні кроки залежать від замовника та типу процедури - може бути 2 варіанти подання пропозицій (веб-форма або файли). У першому варіанті користувач побачить попередньо зповнену таблицю критеріїв / критерії, яку слід заповнити з можливістю завантаження додаткових файлів.

У випадку, якщо замовник не обрав варіант веб-форми, можна завантажувати лише файли. У разі необхідності надати більше документів, є дві можливості:

- Стиснення всіх документів в одному архівному файлі (рекомендується формат *.rar або *.zip)
- Завантаження всіх документів окремо.

Після завантаження всіх файлів (відповідно заповнення значень критеріїв - у випадку веб-форми), виберіть потім “Submit bid” (“Подати пропозицію”) на верхній панелі інструментів.

У випадку, якщо дрібні державні контракти не досягають межі нижче порогових рівнів ЄС (див. Пункт 1 цих Рекомендацій), подання буде здійснено негайно після натискання кнопки «Так» та без електронного підпису.

У випадку контрактів з більшою вартістю (як нижче, так і вище порогів ЄС) для подання пропозицій необхідне шифрування та електронний підпис. Ключ шифрування надається замовником у вигляді файлу (у форматі із закінченням *.cer або *.crt). Виберіть “Files” (“Файли”) та “Select” («Вибрати»), щоб завантажити сертифікат - переконайтесь, що ви завантажили шифрувальний ключ, наданий замовником, інакше ваша пропозиція не буде прийнята.

Після успішного завантаження сертифіката виберіть “Finish” (“Завершити”), щоб подати пропозицію.

Існує три можливості перевірити, чи була подана пропозиція:

- Одразу після подання пропозиції з’являється повідомлення: “Submission to public contract (tender name.....) under the system number ..././.....; («Подання на державний контракт (назва тендеру) під номером системним ... /./ »);
- на верхній панелі інструментів виберіть “My submission” – “My bids” (“Мої подачі” - “Мої пропозиції”), виберіть тендер – через заповнення “Date of submission” (“Дата подання”);
- Натисніть на “Tender procedures” – “Public Contracts” – “Operations of the supplier” – “Electronic operations” («Тендерні процедури» - «Державні контракти» - «Операції постачальника» - «Електронні операції»), і можна буде знайти свою пропозицію в списку.

5. ТЕНДЕРНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

Тендерна документація посилається на документи, що конкретизують умови публічних закупівель, розроблені та затверджені замовником. У Чехії ці документи публікуються для вільного доступу на згаданих порталах NEN та FEN. Тендерна документація є основним джерелом інформації для потенційних учасників торгів.

Як і в Україні, загальна структура тендерної документації включає інструкції щодо підготовки тендерних пропозицій, опис технічних умов / вимог до предмета закупівлі, кваліфікаційні вимоги до учасників тендерних пропозицій та критерії оцінювання та методологію, що використовуються при підготовці проекту договору.

Зміст та обсяг тендерної документації для кожного тендеру залежить від складності предмета закупівлі.

Кваліфікаційні критерії та підстави для виключення

Відповідно до чеського Закону про державні закупівлі, тендерна документація має містити набір обов'язкових вимог для всіх випадків і може містити кілька додаткових кваліфікаційних критеріїв, пов'язаних із відповідним тендером, а також підстави для виключення з участі у тендері - все це дуже схоже на критерії та умови статей 16 та 17 українського Закону про публічні закупівлі.

Будучи членом ЄС, Чехія використовує Єдиний Європейський документ про закупівлю (далі – ESPD) для підтвердження кваліфікаційних вимог щодо учасників тендерів, що перевищують поріг ЄС. ESPD - це спеціальна форма самодекларації, що застосовується у публічних тендерах ЄС. Перед введенням ESPD всі учасники торгів повинні були подавати підтверджуючі кваліфікаційні документи/докази для кожного тендеру (наприклад, відсутність податкової заборгованості або судимості). Наразі учасники тендеру завдяки ESPD на стадії тендеру можуть надати відповідну інформацію через уніфіковану (у масштабі ЄС) форму, а потім переможець надає необхідні підтверджуючі документи.

У Чеській Республіці існує спеціальний веб-портал ESPD¹⁰, яким також керує Міністерство регіонального розвитку. Цей портал містить сервіс, за допомогою якого на питання ESPD, пов'язані з договорами, що перевищують поріг ЄС, можна відповісти для зручного подання тендерних пропозицій. Інструкції щодо використання системи розміщені на порталі.

Інтерфейс portalу доступний усіма офіційними мовами ЄС, зокрема англійською мовою. Частина інформації, яка вимагається у формі ESPD, є обов'язковою, а інша є необов'язковою залежно від конкретних тендерів, опублікованих у TED. Замовник визначає, які відомості повинні бути надані постачальниками для кожного тендера.

Будь-які запити щодо змісту запитань у формі ESPD повинні бути надіслані контактній особі, зазначеній у відповідних повідомленнях про тендери. Служба підтримки клієнтів, інтегрована в чеський Портал ESPD, допомагає з технічними питаннями, пов'язаними з використанням portalу.

Технічні характеристики

Технічні умови (опис необхідних технічних, якісних та функціональних параметрів предмета закупівлі) є чи не найважливішим елементом тендерної документації. Технічні

¹⁰ <https://www.espd.cz/filter?lang=e>

характеристики повинні відповідати двом основним умовам - вони повинні бути викладені в деталях, що потрібно, і вони повинні бути НЕдискримінаційними.

Другий аспект пояснюється чеським Законом про державні закупівлі, який забороняє включати до тендерної документації посилання на конкретну торгову марку чи фірму, патент, конструкцію або тип предмета закупівлі, його походження або конкретного виробника. Якщо таке посилання є об'єктивно необхідним, воно повинне бути аргументованим, а в специфікаціях має бути додано формулювання "або еквівалент".

Закон є досить гнучким щодо доказів на відповідність до технічної специфікації на розсуд учасника, але в будь-якому випадку, всі деталі визначені в конкретній тендерній документації, та в більшості випадків застосовуються визнані ЄС технічні стандарти.

Критерії оцінювання

У Чехії, як і в інших країнах-членах ЄС, оцінка пропозицій може проводитися двома способами:

- За єдиним критерієм "найнижча ціна", що відбувається у випадках закупівлі готових до вживання товарів / послуг і зазвичай не дуже високої вартості;
- За допомогою так званих критеріїв MEAT – багатокритеріального підходу "найбільш економічно вигідної тендерної пропозиції", де ціна є обов'язковим та неєдиним елементом, та її вага визначається в конкретних тендерах.

У будь-якому випадку критерії та метод оцінки повинні бути зазначені в тендерній документації.

6. ОГЛЯД МЕХАНІЗМУ (ІНСТИТУЦІЇ ТА ПРОЦЕДУРА)

Чеський Офіс з питань захисту конкуренції є спеціальним адміністративним органом з розгляду скарг, що виникають при участі у публічних тендерах. Учасники тендерів можуть направити питання, що стосуються державних контрактів, до Офісу з письмовою скаргою. Процедура розгляду зазвичай триває в середньому 37 днів (відповідно до останнього річного звіту Офісу). Офіс може прийняти рішення про визнання договору незаконним та недійсним та/або розірвання договору та/або накладення штрафних санкцій. Оскарження рішень, прийнятих Офісом, може бути подано до Адміністративного суду.

Більше того, Офіс, окрім перегляду владних повноважень, виконує функцію протидії та виявлення зловачив та має потужну контролюючу роль з нагляду за закупівлями з правом накладення фінансових штрафних санкцій та видачі розпоряджень, обов'язкових для виконання замовником.

Ось деякі дані про діяльність Офісу у 2018 році:

- Отримано скарг - 254,
- Кількість розпочатих контрольних перевірок - 383 (де 269 - на підставі скарг, отриманих у 2017 та 2018 роках),
- Кількість накладених штрафів – 89,
- Загальна сума накладених штрафів - 7 764 500 CZK (приблизно 310 000 EUR).

У 2018 році найчастіше перевірялись публічні тендери з галузей будівництва, охорони здоров'я та ІТ.

Найбільш часті порушення замовників включають:

- надмірні (дискримінаційні) кваліфікаційні вимоги;
- невизначене та / або неоднозначне визначення специфікацій тендеру або надмірність технічних умов, визначених замовником;
- відсутнє рішення щодо заперечень учасників або відсутні коментарі замовника щодо заперечень учасників;
- Незаконне використання переговорних процедур без публікації;
- Незаконний поділ предмета закупівлі;
- Присудження державних контрактів без застосування Закону про державні закупівлі (хоча замовник був зобов'язаний слідувати Закону про державні закупівлі)

7. СПЕЦИФІКА

Як вже було зазначено, Чеська Республіка, на відміну від багатьох країн-членів ЄС, має дуже децентралізовану систему закупівель з немалою кількістю (з урахуванням розміру країни) замовників та при цьому без жодної централізованої закупівельної організації. Незважаючи на це, місцеві органи влади (муніципалітети) практикують спільні (координовані) закупівлі деяких поставок і послуг.

З 2018 року весь процес закупівель у Чехії проводиться в електронному вигляді, де національний портал електронних закупівель NEN відіграє ключову роль. Такий підхід регулюється чинним Законом про державні закупівлі 2016 року з **279 статтями та 6 додатками!** З іншого боку, закон всебічно охоплює як процедури державних закупівель, так і концесії, і підзаконних норм існує дуже мало тобто, майже все визначено в Законі.

Інституційна структура досить схожа на Україну, де Чеський **Офіс захисту конкуренції** є місцевим аналогом **АМКУ** як органу оскарження і боротьби зі змовами, а **Міністерство регіонального розвитку Чехії** є місцевим аналогом **Міністерства економічного розвитку, торгівлі та сільського господарства України** як Регулятор державних закупівель та концесій та розробник політики, а також адміністратор національної системи електронних закупівель.

І майже як жарт, вищезазначений перелік неправомірних дій державних замовників (або дипломатично – порушень тендерних процедур) у Чехії є досить схожим на українську «погану» практику.

Усі ці фактори (добре знайомі та зрозумілі для українського бізнесу), а також велика українська трудова діаспора в Чехії, близька відстань від України та схожість мов робить чеські державні тендери не лише цікавими, але й реалістичними для успішної участі (переомгои).

За консультаціями та підтримкою щодо участі в міжнародних тендерах GPA звертайтеся до експертів проекту GPAinUA <https://www.facebook.com/gpainua>

Приймайте участь і перемагайте!

8. КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ

1. Національний тендерний портал NEN (чеською та частково англійською) - <https://nen.nipez.cz/>- безкоштовний державний портал оголошень та процедур тендерів.
2. Посібники для постачальників, що використовують NEN (доступні англійською мовою за посиланням: www.nen-ref.nipez.cz/UzivatelскеInformace/UzivatelскеPrirucky)
3. Електронний журнал тендерних оголошень ЄС - TED (Tenders Electronic Daily) – www.ted.europa.eu.
4. Інтегрований інформаційний портал 5 приватних електронних платформ, що надають послуги, пов'язані із закупівлями – www.fen.cz/
5. ДЕРЖАВНІ ЗАКУПІВЛІ та КОНЦЕСІЇ – інформаційний портал (управляється Міністерством регіонального розвитку) - www.portal-vz.cz/cs/Aktuality (поточна інформація доступна тільки чеською мовою, вся англійська інформація дуже застаріла).
6. Інформаційна аналітична система державних контрактів у т.ч. різні узагальнені статистичні дані (управляє також Міністерство регіонального розвитку) - www.isvz.cz/isvz/Podpora/ISVZ.aspx (фактична інформація доступна лише чеською мовою, вся інформація англійською мовою досить застаріла).
7. Веб-портал ESPD Чеської Республіки (під управлінням також Міністерства регіонального розвитку) - www.espd.cz/filter?lang=en.
8. Офіс з питань захисту конкуренції (розгляд скарг, виявлення змов та контроль) – www.espd.cz/filter?lang=en.
9. Проект GPAinUA - <https://www.facebook.com/gpainua/>